

Előfizetési árak:
 Egész évre . . . 10 frt — kr.
 Félévre 5 „ — „
 Negyedévre . . . 2 „ 50 „
 Egy hóra — „ 85 „
 Egyes szám ára 4 kr.

Kiadóhivatal:
PÉCSETT, Király-utca 4. sz.
 Az arany hajo szállodával szemben.
 Hova az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

PÉCSI FIGYELŐ

POLITIKAI NAPILAP.

Szerkesztői iroda:
PÉCSETT, Mária-utca 1-50 szám
I. EMELET
 hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.
 —
 Kéziratok vissza nem adtnak
 —
Hirdetések
 a kiadóhivatalban vétetnek től

A gentry.

Pécs, 1895. április 24.

(* *) Az őselemhez, a földhöz kötött népnek konzervatív jellemét tagadni nem lehet. Az örökölt röghöz, a nehezen szerzett dülökhöz való szívós ragaszkodás, ez az önzésen alapuló erős érzelm. bölcsője a hazaszeretnek. Ennek az érzésnek tisztultabb fogalmával csakis a szellemi fejlettség, a műveltség bizonyos ismerete mellett ismerkedhetünk meg. De a legönzettebb hazafiság is csak épp oly fokban lehet biztosítéka állami fenmaradásunknak, mint azzal a primitív önzéssel vegyes érzés a köznép lelkében, a mely a házi tűzhely és a véres verejtékek munkált bárázda védelmében életét is kockára teszi készíti.

A jó közigazgatás, melynek tényei nem tűnnek el a modern bürokratizmus utvesztőiben, a polgári kötelességek teljesítésének jóakaratu és szekaturák nélkül való ellenőrzése, a népnevelés fejlettebb foka, a faji és nemzeti öntudatnak a nép lelkébe való belecsepegtetése, ezek azok a varázsszerek, melyekkel a röghöz kötött gyenge erkölcsi kvalitású érzelmeket a köznép lelkében, a szó nemes értelmében vett igaz hazaszeretetté fejleszthetjük.

Távol állunk tőle és talán soha se érjük el azt az ideális állapotot, hogy a nemzettest minden tagja nagyobb fokú műveltség osztályosa lehessen. Sőt még attól is messzire vagyunk, hogy a kik merítették és szomjukat oltották a kultúra életadó forrásából, kivétel nélkül oly tisztultabb állapotról fogják föl honpolgári kötelemeiket, mint az a hazára nézve kívánatos lenne.

Mivel azonban ez így van és mert állami háztartásunk roppant terhei mellett a művelődés ügye még sok ideig mostoha gyermeke marad az államnak; és mert a szocializmusnak fel-feltörő féktelenségeit a magasabb kultúra fegyvereivel leküzdhetni még jó sokáig csak utópia marad; sőt úgy látszik, hogy a földhöz nem kötött fél-műveltség még kedvez ennek a modern tannak: kénytelenek leszünk a kisebb erkölcsi kvalitású konzervatív hajlamokat állandósítani a köznépnel, és ez által a hazafiságot mintegy röghöz kötni.

A szocialis veszedelem feltétlen ellenszere a vagyon, főleg az ingatlan vagyon és a nemzeti eszme.

A köznépnek vagyonhoz jutása és a nemzeti eszméhez való közelebb hozása által ez a fenyegető rém gyökerében lett megtámadva még 1848-ban, a jobbágyság felszabadításával.

Magyarország nemessége, a mostani gentry, nem csak humánus és szabad szelleméről tett tanúságot nemesi kiváltságainak földadása által, hanem egy, a késő századokba is hihető oly politikai érettség jellemezte akcióját, mely nélkül a szocialis forradalom pusztító forgataga romba döntötte volna az ifjú Magyarország modern építményét és annak még ifjabb kulturáját.

Az a gentry, mely hosszú századokon keresztül maga volt a nemzet, a mely elegendő érzékkel bírt arra, hogy kiváltságos állásáról önként lemondjon, midőn a haza javát csak ezton vélte szolgálhatni; az a gentry, mely Magyarország történelmét karddal írta meg: ma is nélkülözhetetlen és nagy feladatok előtt álló osztálya a nemzetnek.

Hazánk közgazdasági helyzete olyan szomorú, hogy a nemzet egyes osztályainak különös védelme, csupán a többiek rovására, bűn lenne. Annnyira nehéz a helyzet minden irányban, hogy úgy a földművelés, mint az ipar terén nagyobb szabású közgazdasági politikából eredő támogatásra van szükségünk. Azonban a szocializmus veszedelme ellen való küzdelemben leginkább erre az osztályra, mint a nemzeti eszme legkarakterisztikusabb képviselőire, a hazának feltétlenül szüksége van.

Már maga az a tény, hogy a gazdasági viszonyok romboló hatása folytán ez az osztály ez idő szerint annyi tönkrement existenciával növeli a proletarizmust, végzetes hatása lehet az országra; mert jobban terjeszti a szocializmus tévtanait a nyomorba kergetett elégedetlen elemek által, mint a mennyi eredményt és hatást a külföldről importált agitátorok elérni képesek.

Ha gátat akarunk vetni a szocializmus terjedésének, javítani kell a gazdasági viszonyokon,

hogy megélhessen mindenki tisztességesen. A kit a sors arra predestinált, hogy véres verejtékével munkálja a földet, azt földhöz, legalább egy kis házhelyhez kell juttatni, hogy az a szegény napszámos is az ország egyik urának érezze magát, kinek itt „élni s halni kell.“ De védeni kell a kisiparost is, és nem kell főleg elhanyagolni az igazi nemzettestet, a közép-birtokon élő osztály védelmét.

Hazánkban a szocializmus szervezkedése összeesik a földművelési érdekek védelmének követelésével. A mint a baj jelentkezett, ösztönszerűleg megérettük, hogy hol találjuk a gyógyszert.

Alig van állam Európában, hol az agrár-érdekek védelme ne lenne az osztályadalom működési alapjául megjelölve. Csak az a baj, hogy ez a nemzet-konzerváló, önfentartási küzdelem éppen minálunk, a hol talán legnagyobb a baj, a legjobban diskreditáltak és felhasználtak párt-politikai célokra.

Ezt pedig annak a gazda-társadalomnak, ha nem akar elveszni, ha azt akarja, hogy a magyarság igazi érdekeivel azonos küzdelmét rokon-szeny és eredmény kísérje, — megengedni nem szabad.

*** Dr. Kautz Gyula lemondása.** Nemrégiben az a hír érkezett Bécsből, hogy az osztrák kormány a postatakarékpénztárt állami bankká akarja átalakítani. Ezt a hírt természetesen a bpesti pénzügyi körök is élénken vitatták, tárgyalták. De magáról a tényről, hogy Bécsben a postatakarékpénztárnak az állami bank jellegét adnák, nemcsak pénzügyi szempontokról beszéltek, hanem más irányú kombinációkat is fűztek az osztrák kormány eszméjéhez. Ezek a körök azt tartják, hogy bármily alakban valósítanak meg postatakarékpénztár reorganizációjának eszméjét, ez többé-kevésbé az osztrák magyar bank ellen irányulna. Az nem újság, hogy az osztrák kormány régóta nem jó szemmel nézi az osztrák magyar bank allűrjeit és leginkább ennek tulajdonítható az is, hogy a tárgyalások a bank szabadság meghosszabbítása ügyében nagyon is lassú tempóban haladnak előre. Már korábban és nem egyszer merült fel az a hír, hogy dr. Kautz Gyula, a bankkormányzó a lemondás eszméjével foglalko-

A „Pécsi Figyelő“ tárcája.

Alkotmányos történet.

Romaváry-Schnéhof Géza, budapesti fiskális ur, éppen az ötszázötvenedik egyforintos bélyegét előlegezte egyik szegény ördög kliensének az aktájára, (és megjegyezte, hogy a frissen nyitott iroda valóságos diak étvágygyal fogyasztja az apósa által hiány nélkül leolvasott negyven ezer forintot, a hozományt.) midőn a mások szobában körömtisztogatással elfoglalt irodavezetőjének egy távirat-kihordó alkalmatlankodott.

A háborgatás méltóan bosszantotta a helyettes-ügyvéd urat, ki emiatt kellően zord arccal nyitott be a principálishoz és átadta a sürgönyt.

— Honnan kapjuk ezt, amice Arany? — kérdé fontosan az ügyvéd ur.

Amice Arany, az irodavezető ur, mély belátással felel:

— Tessék csak fölbontani, azonnal megtudjuk.

Romaváry-Schnéhof, köz- és váltóügyvéd ur, jól megigazitván a csipetűjét, ünnepélyes arccal tekintett bele az első sürgönybe, amit az iroda kapott.

A sürgöny hihetetlen dolgokról mesélt. Képviselőjelöltnek kérték föl, az erdélyi légyesi kerületből.

Az ügyvéd ur soha életében még nem is hallotta a légyesi kerület hírért, de a kerület intéző férfiai ismerték az ő nevét és nagyrabecsülték, mert a sürgöny e szavakkal végződött:

„Az ön nagyrabecsült, kiváló nevével zászlónkon győzelmünk biztos. A légyesi kerület szabadelvű párti végrehajtó-bizottsága.“

Az ügyvéd ur e remek szavak olvastára arra kérte amice Aranyt, hogy hagyja magára és a midőn ez megtörtént, hihetetlen gondolatokba merülve, mérte végig másfélóra hosszan kereszttül a szobát. A kérdéses idő leteltével, huncutosan megvakarta a füle tövét, egyet mosolygott, és leülve íróasztalához, a következő sürgönyt menesztette a légyesi kerület szabadelvű párti végrehajtó bizottságához:

„Kitűnően tisztelt végrehajtó-bizottság! A jelöltséget ünnepélyesen elfogadom, de mivel nagyon el vagyok foglaltva, a mai vonattal utra kél helyettesem, Arany Ferenc ur, aki minden tekintetben föl van hatalmasva önökkel tárgyalni és vezetni. Éljen a szabadelvű párt! Romaváry-Schnéhof Géza.“

Az esti vonattal aztán leutazott ő maga a légyesi kerületbe . . .

Légyesen az indóházban, már várt reá négy oláh és két zsidókortés. Nagy parolázás után nyomban betértek a falu korcsmájának külön ivodájába, ahol csakhamar rátértek az „alkotmányos költségek“ tárgyalására.

— Hát, frátje Márián, — szólt bizalmasan az ügyvéd ur — én nekem tudni kell, hogy a jelölt urtól körülbelül mennyit kívánnak? . . .

— Ugy . . . huszezer forintot! — vágta ki az oláh kortés.

— Kell biz' oda 25,000 forint is! — tódította Pimzelstein Áron ur.

— Na, na, ez sok! — folytatta az alkudozást Romaváry ur, — a jelölt nagyon fősvény ember. Tizenötezer forintot adna, de többet nem, semmi esetre!

— Na hiszen, — hagyta alább a derék Pimzelstein ur, — tizenötezer forint . . . tizenötezer . . . tetszik tudni, nem fogunk összeveszni.

— De azután monddk valamit! — hunyorgott hozzá jelentősen Schnéhof ur, — ugy-e én is kapok valamit? Mi? Hm?

— Persze, persze, — mondták gyorsan a római és jeruzsálemi kortések, — aztán mennyit akarna, kedves Arany, helyettes ur?

— No ugy ötezer forintot, — sugdosta nekik az álhelyettes jelölt.

— Ötezer? Ötezer mondott, kedves Arany ur? — kérdé minden meglepetés nélkül Pimzelstein ur, a kortés, — jó . . . jó . . . maga egy nagy „gauner“ . . . De tetazik nekem, hogy ilyen . . . hogy is mondjam . . . szemes . . . Mondja csak, Aranylében, — és vállon ölelte, — hogy hívták magát aselőtt? Mi? He?

A köz- és váltóügyvéd ur föltalálta magát, és bizalmasan mondá:

— Goldstein voltam! és kapva a bizalmas percen, visszaölelte Pimzelsteint és kérdé:

— De mondja csak, kedves Pimzelstein, van ennek az én ügyvéd principálisomnak valami kilátása a győzelemre?

A derék Pimzelstein, a kortés, harsogó kacajra fakadt:

— Nevetséges! Hova gondol maga? Huss szavazatot se fog kapni! . . .

Romaváry-Schnéhof Géza, köz- és váltóügyvéd ur, a másik pillanatban már rohant az indóházhoz és zónázott vissza Budapestre, a megmentett 15,000 forinttal . . .

zik, mert sem Bécsben, sem Budapesten kellő előzékenységre nem talál. Bécsben azért görditenek elébe minduntalan akadályokat, mert magyar. Budapesten meg épp azért, mert magyar, azt kívánják tőle, a mit Ausztriára való tekintetből nem teljesíthet. Ez a tarthatatlan állapot keltette fel benne már többször az önkéntes lemondás eszméjét és Budapest pénzügyi köreiből ennek a lehetőségnek bekövetkezéséről most különösen sokat beszélnek.

A kereskedelem átalán.*

(Folyt. és vége.)

Ha tekintetbe vesszük, hogy egy váltópénztár felállításánál első sorban az illető város népességének száma, pénz- és áruforgalma, valamint a gyár és ipartelepeiben alkalmazott munkások száma kell hogy irányadó legyen, akkor Pécs üzletköreinek említett kívánalmát nem lehet megtagadni.

Pécs ugyanis a Dunántul legnépesebb városa, ez idő szerint közel 38.000 lakóssal.

Az osztrák-magyar bank pécsi fiókintézete 1893 ik évi összes műveleteinek összege 7.800.000 forintot tett ki, míg ellenben az ebbeli forgalom a váltópénztárral bíró Fiumében csak 3 millió, Győrött 5 millió, Kassán 6 1/2 millió forint volt. Így vagyunk a pénzforgalom egy másik fokmérőjével is, t. i. a pénztintézetek évi mérlegkimutatásaival is. E tekintetben is csak Pozsony és N.-Szeben mulja felül Pécsét, mely utóbbi pénztintézetének 1893 ik évi mérlegkimutatása közel 13 millió forint volt, míg e forgalom pl. Eszéken csak 3 1/2 millió, Győrött 7 millió, Kassán 9 1/2 millió forint rugott.

Tiszteletteljes kérelmünk méltányos megbirálására a „do ut des“ elvnek a magas miniszterium részéről Pécs javára leendő kegyes latbavetésére ki való jelentőségének tartjuk még azon adatot is, mely szerint a váltópénztárral bíró 10 pénzügyigazgatósági székhely közül adózás tekintetében is csak Temesvár és Pozsony mulja némileg fölül Pécs várost. A pécsi pénzügyigazgatóság területén az összes egyenes állami adó évenként 2 és 2 1/2 millió forint közt hullámszik, míg ellenben a fiúmeinél 3—400.000 forint, a győrőinél 7—800.000 forint, a kassainál és kolozsvárinál 8—900.000 forint, a n.-szebeninél 6—700.000 forintot tesz ki az évi bevétel egyenes állami adó címén. Ilyen az arány a fogyasztási adóknál is.

Végül felemlítjük még, hogy Budapest és Pozsony városokat kivéve, az összes hazai városok közt Pécs város bír a legnagyobb munkásállománnyal. Van Pécsen ez idő szerint 3980 gyári és ipari munkás, továbbá 3100 bányamunkás, összesen tehát 7080 munkás. Ezen adatokból úgy véljük félremagyarázhatatlanul tünik ki, miszerint Pécsen olyan forgalom van, mely egy váltópénztárnak itten való létesítését szükségessé, még pedig tekintve a gyakori nagyobb mérvű pénzváltás nem eszközölhetése miatt egyre szaporodó panaszokat — égetően szükségessé tette.

Ha az ipari munkások részéről hangoztatott szívóssal kitartással apolt 8 órai munkaidőnek általános behozatala szociális és a humanizmus szempontjából méltánylásra találhat, a kereskedelmi alkalmazottak munkaidőjének rendezésére, illetve redukálására irányuló óhaj teljesen jogosultnak kell tartanunk. A kereskedelmi alkalmazottak munkaidője ma a kifejtett erős verseny s a megélhetési nehéz viszonyok következtében a forgalom erőteljes növelése folytán egyes kereskedelmi szakmában túlhaladja az ipari munkaidőt s még azon kevés üzletekben is, melyek állandó biztos vevőkkel dicsekedhetnek s így a konkurrencia hatásának nincsenek annyira kitéve, a napi szolgálati idő télen 10—11, nyáron 12—13 óra, az élelmi szereket is elárúsító üzletekben pedig nem ritka a napi 16 órai szolgálat sem, sőt nem egy olyan esetről van tudomásunk, hogy a fűszer és vegyeskereskedő segédeit felváltva vasárnap egész napon át üzletben tartja. Maga az üzlettulajdonos ugyanis, ki egész héten át üzletében van elfoglalva, a hétnek legalább egy délutánját pihenésre fordítja s családjának szenteli; a dohánygyártmányokat azonban vasárnap délután is kénytelen lévén a kereskedő árúsítani, mert az eladási engedély tőle különben megvonatik, — amint ez a múlt évben 10 pécsi kereskedővel megtörtént, kik csak sok utánjárásra szerezheték vissza a dohánytőzsde tartási jogot, — a dohánygyártmányok vasárnap délután való árúsítására alkalmazottját használja fel. A kereskedelmi alkalmazottak fizikai erejének és idejének túlmérvben való igénybevétele akkor, midőn a kereskedő kisegítő elem egy képzettségénél, mint alkalmaztatásánál fogva több szabad idő felett való rendelkezést követelhet magának, káros kihatással van a kereskedelmi alkalmazottaknak nemcsak egészségügyi viszonyaira, hanem szellemi tehetségének a kereskedelem előmozdítása szempontjából kívánatos továbbfejlesztésére is, mert a munkában kifáradt kereskedő segéd semmi kedvet sem érezhet az önművelésére, — géppé válik, mely a munkát az előszabott

formák közt jól-rosszul elvégzi. Ezt kell annak okául is tulajdonítanunk, hogy kereskedelmi önképző egyesületek alakítására irányuló törekvéssel egy idő óta nem találkozunk, a meglevők is, melyek pedig sikeres működést fejtettek ki, egymás után oszlanak fel. A pécsi kereskedelmi önképző és betegsegélyező egyesület az 1891: XIV. t.-c. következtében külön vált önképző része csak közel két évi vajadás után alakulhatott újra meg; a múlt évben megszűnt a szegzárdi kereskedelmi ifjak egylete s ezenkívül még három kereskedelmi egyesület.

Ugy szociális, mint a kereskedelmi generáció önművelésének előmozdítása szempontjából szükségesnek tartjuk ennél fogva a kereskedelmi alkalmazottak szolgálati idejének országsszerte való rendezését oly formán, miszerint az egyes kereskedelmi ágaknak aszerint való csoportosítása mellett, hogy élelmi szert árúsítanak-e el vagy nem a szolgálati időre nézve a déli étkézési idő betudásával egy az előbbi csoportra nézve 13, az utóbbira 11 órai szolgálati időmaximum állapíttassék meg; — s egyszersmind tekintettel arra, hogy a vasárnapi munkaszünetről szóló rendeletnek érvényben levése óta a fogyasztó közönség már teljesen megszokta, hogy minden, így dohányszükségletét is vasárnap délelőtt szerezzék be; tekintettel arra, hogy vidéki városokban különben is az egész napon át nyitva levő főtőzsde a város legtávolibb pontjától sincs messze s emellett a nagyobb forgalmu utcákban már mindenütt kizárólagos kis dohánytőzsdék vannak s így a dohánygyártmányok fogyasztásának az esetben való esökkenésétől, ha a nem kizárólag dohányt árúsító üzletek vasárnap délután mind zárva lennének, félni egyáltalán nem lehet: kívánatosnak tartjuk ugy a kereskedők, mint alkalmazottaik érdekében, hogy a dohánygyártmányoknak vasárnap délután is árúsítására csupán a kizárólag ezen egyedárusági cikket forgalomba hozó üzletek köteleztessenek.

Hírek.

Pécs, 1895. április 24.

— **(Személyi hír.)** Balogh Károly kir. titkártábla tanácselnök rövid tartózkodásra mai napon Budapestre utazott.

— **(Püspökünk haza jön.)** Mint értesülünk, Dulánszky Nándor dr. pécsi megyés püspök elhagyja Arcot s e hó végén Budapesten keresztül, hol még orvosaival tanácskozik, Pécsre azaz Nádasdra jön.

— **(Hymen.)** Littke Ernő, Littke József pécsi pezsgógyáros fia eljegyezte Herrdt Henrik aussigi üvegyári igazgató leányát Friedát.

— **(Kitüntetett pécsi gyáros.)** A múlt évi antverpeni kiállítás kitüntetéseként az elmúlt napok egyikén osztották ki Budapesten a belga konzul, Vörös László és Miklós államtitkárok jelenlétében. Zsolnai Vilmos pécsi fayance gyáros ismét az első díjat nyerte el.

— **(Keleti kirándulás.)** A pécsi kereskedelmi és iparkamara tudomására hozza ez utón is a kamara tagjainak, hogy a kik az országos kereskedelmi és iparszarnok május 26-án Szofia és Konstantinápolyba tervezett társas tanulmányi kirándulásán részt akarnak venni, azok f. hó 30-ig a pécsi kereskedelmi és iparkamara titkárnál jegyeztessék magukat elő.

— **(Dandár gyakorlatok.)** Mint legilletékesebb helyről értesülünk, a királynapok az idén elmaradnak. A tervezetbe vett hadtest-gyakorlatok helyett az idén dandár gyakorlatok tartatnak Pécsen. Résztvesznek: a 23-ik, az 52-ik és a helybeli 44-ik ezred és a tolnai dzsidások, kik részint a sátoztáborban, részint a városban levő kaszárnyákban lesznek elhelyezve.

— **(Betétszerkesztés Pécsen.)** Czibula János kir. telegkönyvvezető ma jelentette be a helybeli telegkönyvi hatóságnál, hogy Pécs szab. kir. város telegkönyvi betéteinek szerkesztésére megbízást nyert, s a munkálatok haladéktalan megkezdhetése végett a városi tanácstól, a kataszteri hivataltól s a pénzügyigazgatóságtól a szükséges adatok beszerzését kérte. Ennek a nagyszabásu munkálatnak helyes keresztülvitele városunk hitel-telegkönyvi viszonyaira valóban áldásos hatású lesz.

— **(Uj uradalmi igazgató.)** Nemegyei Ákos, bellyei uradalmi tiszt, Frigyes királyi herceg ugyancsak ezen uradalomhoz igazgatóvá nevezte ki.

— **(Tanképesítési vizsgálatok.)** A helybeli püspöki tanítóképző intézetben a képesítő vizsgálatok f. évi május hó 24-én veszik kezdetüket. A gyakorlati tanítások május 24. és 25-én; az írásbeli vizsgálatok június hó 4., 5. és 6-ikán, a szóbeli vizsgálatok pedig június hó 24-én tartatnak meg, mindenkor reggeli 8 óratól kezdődőleg. Jövő hó 15-ig tartanak a jelentkezések, mikorra is az illetők összes eddigi okmányaikat az intézet igazgatójához betervezteni tartoznak.

— **(Drágább lesz a petroleum.)** Az osztrák ésmagyar petroleum finomítók hónapok óta tartó tárgya-

lásai bevégeztek, a kartellt újra megkötötték. Az újonnan megkötött kartellt a termelők nagyobb része két évre kívánta megkötöni, minthogy azonban a most épülő újabb ipartelepek működésüket még ez évben abszolúte nem kezdhetik meg s így a tervezett számadástól teljesen kiesnek, a tárgyalások eredménye az lett, hogy csupán egy évre kötötték meg. A sokat hangoztatott petroleum drágaság azonban még sem ölt oly nagy mérveket, mint az a beszéd tárgyát képezte. Az árak az osztrák és magyar piacokon aránylag alacsonyabbak lesznek, mint külföldön, csupán a magas vámtételek fogják azt a szokottnál magasabbra emelni.

— **(Buza szentelés.)** A szokásos Szt. Márk napi buza szentelés az egyházi szertartások szerint holnap reggel tartatik meg, mikor is a körmenet reggeli 7 órakor indul a székesegyházból. Spiesz kanonok fungálásával a budai külváros határán levő legelső buzaföldre. Magasztos ünnep ez a keresztényeknél. A természet még gyenge adományát megszenteli az egyház, hogy a zsenge áldást hozó kenyérfá megerősödjék, hogy majdan megadja az emberiség megfizethetetlen táplálékát: a kenyeret. A hívők ezre vonul ilyenkor a körmenettel s buzgó ima közt tég le nehány szálat a zöld buzából, emlékül.

— **(Utazás a csillagokba.)** Egy Krupp-féle ágyúhoz hasonló tubust állított ma fel egy talján a Széchenyi téren. Könnyen megközelíthetők most a távol levő világtestek, egy bepillantással, mit csak 20 krajcárért mér a tulajdonosa, bele képzeljük magunkat a Marsba, akár a Jupiterbe, jónapot is kívánhatunk az ott levő embertársaknak. Ajánljuk a megtekintését.

— **(Baranyai jegyző arcképe.)** A „Magyar Geniusz“ legutóbbi száma a községi és körjegyzők országos gyűlése alkalmából az ország 24 érdemesebb „falu pennájának“ arcképét hozza, kik közt Olasz Gábor szalántai körjegyző arcképe is helyet foglal. Olasz Gábor, mint az országos jegyző egyesület egyik jegyzője s a községi közigazgatás szakirodalmának egyik szorgos munkása került a „Magyar Geniusz“ hasábjaira.

— **(Örökös kerestetik.)** Az lehet talán a legkellemesebb kurrentálás, mikor valakit tükönbokron keresztül hajszolnak, keresnek, — venné tel az örökséget. Fehér István segédjegyző, ki három éven át forgatta a tollat Szalántán, nem rég nyomtalanul eltűnt e vidékről, pedig szép örökség vár reá, a Pécsen elhunyt Gasparits Györgyné szül. Jozipovits Anna hagyatékából. A hagyatéki tárgyalás f. év május hó 5-én lesz megtartva Bánffai Simon kir. körjegyzőnél Pécsen.

— **(Elveszett — megtaláltatott.)** Tegnap este felé sirva panaszkodott egy szegény bányatelepi asszony a rendőrségnél, hogy elveszett az egyetlen kis lánya. A rendőrség csakhamar intézkedett s csekély utánjárással megtalálta a szülői háztól elszakadt gyermeket. Örömkönyök hulltak a szegény anya szeméből, ölébe kapta egyetlenét s dadalmasan sietett haza felé. Ugyan hogy tévedhetett a kis lány Bányatelepről Pécsre?

— **(Baranyavármegye anyakönyvi kerületei.)** A hivatalos lap tegnap megjelent száma hozza a belügyminiszter f. é. 26112 számú rendelete alapján Baranyavármegye állam anyakönyvi kerületekre való beosztását. E szerint 105 anyakönyvi kerület lesz és pedig a pécsi járásban 14, a baranyavári járásban 21, a mohácsi járásban 12, a hegyháti járásban 17, a pécsvárad i járásban 11, a szentlőrinci járásban 15 és a siklósi járásban 15 anyakönyvi kerület.

— **(Az alispán Mohácson.)** Szily László, Baranyamegye alispánja, ki Forray főbíró társaságában hétéfőn utazott Mohácsra, kedden délelőtt vette át hivatalosan az új megyei kórház telkét. A helyszínen megjelentek: a megye részéről Szily alispán és Forray főbíró, Mohács nagyközség részéről Csöngő városbíró, Klombauer Antal főjegyző és Serly Sándor járásorvos. Az alispán megígérte, hogy a kórháznak öszig való fölépítését tőle telhetőleg elő fogja segíteni.

— **(Botrány a kóruson.)** Bizony nagyon is gyakorlok az oly esetek, hogy a templom kórusán templomok nem illő dolgok fordulnak elő. Nevetgélés, viccelés, beszélgetések, nem ritkán civakodás színhelyét képezi e szent hely. Már közel két éve, hogy Lapáncsa község templomában, a kóruson együtt énekelt a község tanítója által betanított nő énekhar. Szép, áhitattal telt ének tette ünnepélyessé a karácsony napi szentmisét; egyszerre csak Bartolhemés János, Ripszám György, Szemel Ádám és Sachs Ádám lapáncsai lakosok tréfálni kezdtek az éneklő leányokkal, a tréfából per keletkezett s végül kidobással fenyegették az éneklőket, kis híjja, hogy tettelegességre nem került a sor. A plebános e botrányt feljelentette, s ma tárgyalta a kir. törvényszék a vallás ellen elkövetett vétséget, azonban vádlottakat felmentette.

— **(Halálozás.)** Kovácsics Lajos életének 44-ik évében hosszas szenvedés után f. hó 24-én d. u. 2 órakor meghalt. Temetése f. hó 26-án d. u. 4 órakor lesz a Nepomuk-utca 19. számú háztól.

* A pécsi kereskedelmi és iparkamara évi jelentéséből, a mely e nemből ez évben is mint első jelent meg.

— **(A szegzárd baranyavári vasut.)** Leopold szegzárdi vállalkozó, a szegzárd baranyavári vasutvonal engedélyese, tegnap volt Mohácson, hogy a vasut építése ügyében az intéző körökkel érintkezésbe bocsátkozzék.

— **(A kegyes hadügyminiszter.)** Budapest fő és székváros katonáék részéről megint kegyben részesült. A hadügyminiszter ugyanis elrendelte, hogy Budapest térparancsnoka ezentúl a „városparancsnok” címet viselje. Ily címe eddig csak Bécs és Lemberg katonai parancsnokának volt. Tehát a leberginek is, pedig az csak tartományi főváros. Ebből megítélhetjük a „kitüntetés” értékét.

— **(Szent György napja)** Igen nevezetes nap. Ekkor szólnak először a harangok esti 7 óra helyett 8 órakor, jelezve, hosszabbak a napok: itt a tavasz! Ettől a naptól tiltják a réten való sétálások, — s ekkor isznak nagyokat a Gyurkák egészségre! Összes György és Gyurka barátainknak és ismerőseinknek szívből gratulálunk!

— **(Mikor a bandavezért ölik meg)** Szegzárdi levelezőnk jelenti, hogy az Oszák uradalmi pusztához vezető országúton tegnapelőtt reggel egy holt embert találtak vérében, és mellette több összekötött csirke csipogott, valamivel távolabb pedig mintegy 20 csirke hevert kiesavart nyakkal. A holttest fején több vörös seb tátongott, melyet rajta éles baltával ejthettek. Azt rögtön lehetett sejteni, hogy az ismeretlen ember gyilkosságnak esett áldozatul. Az esetről azonnal jelentést tettek Szegzárdra, honnan a vizsgálat kiment és a holttestben Ásecz Ferenc pilisi rovott multu lakost ismerték föl, aki már többször volt betörés miatt büntetve. A nyomozás csakhamar kiderítette, hogy Ásecz a gyilkosság éjjelén többszörös lopást követett el tolvaj bandájával Oszák pusztán, a hol a tanító baromfiat és a jégveremből húst loptak el, a gépész pincéjéből pedig a fehérborból beruhtak s a többi után kieresztették. — E szerint minden jel arra mutat, hogy Áseczet saját banda társai gyilkolhatták meg, kik csak azért hagyták mellette a lopott jószágokat, hogy azok ne árulják el őket. Bizonyosan a lopott zsákmány osztozkodása közben ütötték agyon Áseczet, kik mindannyian a gépész fehérborától lehettek elázva. A csendőrség különben erélyesen nyomozza a tetteseket.

— **(Agyonverte az anyósát)** Szélig Bálint, báttaszéki napszámos közös háztartásban élt anyósával, Hummel Jánosnéval. Hogy nem valami nagyon szerette elhalt feleségének anyját, azt szinte fölösleges is mondani a mai anyóellenes világban. De azért csak tűrte a korholást, a miben mindannyiszor volt része, valahányszor kapatosan került haza a koresmából. Szélig az utolsó időben Budapesten járt s mikor hazaérkezett, anyó-a rögtön azzal fogadta, hogy hozott-e pénzt, mert ő máskülönben nem gondolja gyermekeit. A bőbeszédű anyós, mikor megtudta, hogy Szélig nem hozott pénzt, folyton szidta, ingerelte vejét, a kit végre is elhagyott a türelem. Neki rontott anyósának s éppen jelen volt testvérvével Riesz Jánosnéval addig verte, míg kiadta lelkét. Széliget és Riesznéit — mint tudósítónk írja — a szegzárdi ügyészség börtönébe kísérték.

— **(Hullámok között.)** Levelezőnk írja, hogy a szentlőrinc-nasici vasut hidja, mely most épül a Drávan keresztül, nagy katasztrófának volt színhelye. Az állás, mit a munkásoknak állítottak fel, a napokban leszakadt, s körülbelül 30 ember esett a hullámok közé. A kéznél levő csónakok segítségével csakhamar kimentették a munkásokat a különben biztos halálból: egy ember azonban elvesztvén lélekjelenlétét, minden segítség dacára a Dráva vizében lelte sírját.

— **(Ismét tűz Mohácson.)** A mohácsi, már hirhetté vált gyújtogatásoknak az elmúlt éjjel ismét szomorú folytatása volt. Dunkl Adolf gépjavitóműhely tulajdonosának a korona-utcában lévő háza 12 órakor éjjel kigyuladt s félóra alatt teljesen leégett. Dunklét, kinek férje nem volt otthon, csak akkor lehetett almából fölkelteni, midőn a ház már teljesen lángokba burult. A kétségbeesett asszony nagy nehezen tudott két gyermekével a házból menekülni. — Hogy a tűz nem terjedt tovább, különösen, hogy a házban lévő nagyszabású gépjavitóműhely a lángoktól megkímélve maradt, az csakis a tűz színhelyére gyorsan megérkezett tűzoltóknak köszönhető, kik Várdy Lajossal az élükön, a védekezés körül emberfeletti munkát fejtettek ki. Elismerés illeti Csöngő Mihály városbíró is, ki a tűz tartama alatt maga adott rendőreinek utasítást. A városban a gyújtogatások félelmének hatása alatt a jobb módúak cseréppel látják el nádasfedelű házukat. A szegény háztulajdonos ellenben rettegésben várhatja, míg feje fölött a lángok fölesapnak.

— **(Tolvaj inasok.)** Már annyira elszaporodik a fiatal csemeték között a lopás mestersége, hogy gondolkozni esik a szemlélő, mi lesz az emberiségből; — tegnap egy borbély inas, ma egy suszter inas stb. egy egész fiatal tolvaj bandát lehetne összeállítani. Mult év december 10 én történt az eset, hogy Kiss Pap Lajos, Gonda István,

Máté János csavargó biztatására a délutáni órákban behatoltak Rebling József szigeti országúti hentes udvari helyiségébe, s onnan két, száritas alatt levő birkabórt elloptak. Az így könnyű szerrel szerzett zsákmányt eladták a hagyományos „Poldi”-nak, ki azt meg is vette. Nehány napra ezután Máté János Engel fakereskedő udvarában egy lakószobába mászott be, s onnan néhány kabátot, csizmát, cipőt eltulajdonított s azt újlag Poldinak akarta eladni, de nem sikerült, mert a lelkiismeretes hebronfi feljelentette Mátét. A kir. törvényszék lopás vétségeért Máté Jánost 4 hónapi, Gonda Istvánt 14 napi és Kis Pap Lajost 2 hónapi fogházra ítélte; tekintetbe véve, hogy Máté csak 14 éves, javítóintézetben tölti ki a reá mért büntetést.

— **(Meggdicsért rajzolók.)** Rákosi Viktor (Sipulusz) a Kakas Márton című élelappja jutalmat tűzött ki, hogy ki tud 4 vonással egy körben érdekesebb karrikaturát készíteni. A jutalmat nyert három rajzon kívül többen dícséretet nyertek. A megdícsérttek közt hely foglal: Csoma Béla Nagy-Harsányról, — Gebauer Gusztáv, Visnya Aladár és Visnya Ernő Pécsről.

— **(A feltékony szerető)** Szita Julianna fiatal hajdon és nem valami nagyon válogatós finnyás természetű fehéreseléd. Egyaránt szívesen fogadta az udvarlást akár Torma Ferenctől, akár Jurácz Istvántól, egyformán szívelte mind a két legényt; emettől is elfogadta az ajándékot, meg amannak a esőkját sem találta fanyarnak. Csakhogy a két legény nem így gondolkodott, nem acceptálták a szocializmus eszméjét; legalább így szerelem dolgában nem. Egy alkalommal Szita Julis rendezvont adott a pincéjéknél Jurácznak is, meg Tormának is. A két legény aztán itt összegabajodott; előbb öltre mentek, később pedig Jurácz egy ólmos bottal akarta vélt jogait megvédeni, de Torma egy boros kanosóval úgy halántékon költözt, hogy szegény Jurácz másnap már Pilátus asztalánál költő el vécseráját. A kir. kuria két évvel büntette a szerelmes Torma Ferkót.

— **(Parlagi pénzhamisítók)** Kis József tehénés, a baranyamegyei Gyula pusztáról, Kovács Imre nevű subanc kollegájával 1894-ben 6 lomból 15 darab 20 fillérest öntött. Tizenhárom darabon szerencsésen tul is adtak, de mikor a tizenegyedikkel próbáltak szerencsét, a csendőrség rájuk tette kezét. A pénzhamisító tehénésék fölött tegnap ült törvényt a budapesti törvényszék s pénzhamisítás vétsége miatt Kis Józsefet 14, Kovács Imrét pedig 8 napi fogházra ítélte.

— **(Árudijszabás életbeléptetése a szentlőrinc-szlatina-nasici h. é vasuton.)** A m. kir. államvasutak kezelése alatt álló szentlőrinc-szlatina nasici h. é vasuton a szentlőrinc-baranya-sellyei vonatrész megnyitása napjával ezen vasut árudijszabása (II. rész) lép életbe mely a gyors- és teheraruknak ezen h. é. vasuton való szállítására vonatkozó határozmányokat és díjteleket tartalmazza. Ezen díjszabás példányai a m. kir. államvasutak díjszabási szakosztályában pëndányonként 30 krajcsért kaphatók.

— **(A kutya sorsát irigyli.)** Lomha Panna a telet azzal tölti, hogy el-ejjar estenden a fonóba legényekkel cizázni. Mikor azonban a szép rügyfakasztó tavasz beköszönt mosolygós ábrázatával: abban hagyja a fonóasztal elme y a füttyös kőmivek mellé maltert keverni. A habarc-keverés közben azonban gyakran észbe jutnak a zavartalan boldogságban áttancolt és átaludt téli napok kedves emlékei s ilyenkor a Panna szívét titáni keserűség tölti be. Zugolódik a sors ellen és kikél az évszakok helytelen beosztása miatt. Miért is nincs örökké nálunk is jégesapós kuruc idő?! Miért is tűz oly égetőn a maiteos kisasszonykák nyaka köré a a fényes tűz golyó, mely télszaka oly félelken mosolyog a csillógó hetakaróra? Miért, miért?! Ma ebédután a Lomha Panna bágyatag karokkal teljesíti fontos szolgálatát, a malter keverést az iskola utcában épülő egyik háznál, mikor egy foltos vizslakutya fleigmatikusán megáll az egyik palánkdűnél s Pannát szemlélve nagyot ásított. Panna a kedves hangok hallatára leejti kezéből a lapátot s imigy kel ki az irigyelt kutya-komóció ellen:

— No né, ebadta kutyája, még itt kívántati az embürről az álmod! Elhord innen azt a kopott irhádát!...

A vizsla eltakarodott, Panna pedig a változhatlanban megnyugodva, méltóságos tempóban tovább kavará a hig habarcot.

TÁVIRATOK.

— **Agliardi nuncius Nagy-Váradon.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) Agliardi nuncius ma úgy a latin, mint a görög szer-tartású káptalan tisztelgését fogadta. Nogáll és Pável püspökök üdvözlő beszédeire felelve, megköszönte a ragaszkodást a pápai szék iránt, kívánja

egyben, hogy a tanusított szeretet gyümölcsözze az egyház és a haza javára. Délben nagy díszebéd volt Schlauch biborosnál, melyen a polgári és katonai hatóságok fejei is résztvettek. Schlauch tőszájára a nuncius megleghangu beszédben felelt. Büszke reá — ugymond — hogy Schlauch előtt meghódolhat és szeretettel ölelheti keblére a nagy Leó. Poharát végül a királyra emelte. A nuncius csütörtökön utazik vissza Bécsbe.

Halálraitolt ügyvédgyilkos.

(A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) Eichingert a bécsi esküdtszék egyhangulag vétkesnek mondta ki. Négyen azonban arra szavaztak, hogy tettét muló elmezavarban követte el. A verdikt folytán Eichingert a bíróság kötél általi halálra ítélte. Eichinger megköszöni védőjének fáradozását és kezét fogott vele. A közönség felugrál helyéről és csudálkozását fejezi ki Eichinger halálos ítélete fölött.

— **A nyitrai választás.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) Programmszerűleg reggel 9 órakor kezdődött a választás két szavazó bizottság előtt. Bizalmi férfiak Gajary Ödön, Krajcsik Ferenc, Pázmándy Dénes és Kubinyi Géza. A választás szép rendben folyt eleinte. A csendőrok több Zichy-párti kortest letartóztattak. 11-kor Janits 259, Zichy 60 szavazatot kapott, 12-kor Janits 413, Zichy 60-at. Egy órakor Janits 502, Zichy 102 szavazatot. A Herkópáter szerkesztőjét letartóztatták. 20 Zichy szavazatot visszautasítottak.

Laptulajdonos
SAUTTER GUSZTÁV

Felolós szerkesztő
PLEININGER FERENC

Hirdetések.

351. sz.
1895.

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirrre teszi, hogy a pécsi kir. járásbírótság 1894. évi 26803 számú végzése következtében Dr. Guidó Freiherr von Sommaruga bécsi ügyvéd által képviselt J. M. Müller & Comp bécsi cég javára Lill János ellen 66 frt 52 kr. s jár. erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 456 frtra becsült fehér cukor, kávé és rumból álló ingóságok nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a pécsi kir. bíróság 4434 1895. számú végzése folytán 66 frt 52 kr. tőkekövetelés, ennek 1894. évi október hó 24 napjától járó 6% kamatai és pedig összesen 18 frt 88 krban bíróilag már megállapított költségek erejéig **Pécsett, Ágoston-tér és Sörház-utca sarkán leendő eszközlésére 1895. évi április 27 napjának délután 1/2 órája** határidőül kitzetetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. LX. évi t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladotni

Kelt Pécsett, 1895. évi április hó 16. napján.

Engler Kálmán

kir. bírósági végrehajtó.

386. sz.
1895.

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirrre teszi, hogy a mohácsi kir. járásbírótság 8106/94 és 1784/93. számú végzése által Klein és társa elleni csődügyben és Schwartz Sámuel végrehajtó javára Klein és társa vagyombukott cég és Klein Herman mohácsi lakos végrehajtást szenvedett ellen 206 frt stb. tőke s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás és a leltározás foganatosítása alkalmával bíróilag le és felülfoglalt és 355 frt 41 kr-ra becsült butor, ágynemű, hordók, borok stbből álló ingóságok a még fennálló követelések s jár. 2 frt 30 kr. ár. hird. kibocsájtási és kézbesítési díj és az ezutáni költségek erejéig nyilvános árverés utján eladotnak.

Mely árverésnek 4275/1895. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Peits Stevó hegyi pincéjében és Klein Herman lakásán leendő eszközlésére **1895. évi május hó 2. napjának délutáni 1/2 órája** határidőül kitzetetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy a fent érintett ingóságok esen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladotni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Mohácson, 1895. évi apr. hó 17. napján.

Schneider Ede

kir. bírósági végrehajtó.

Zentler-féle cs. és kir. szab. udvari férfi és gyermekruha gyári raktára Pécssett.

Ajánlom a nagyérdemű közönség szives figyelmébe Pécssett

legnagyobb raktáramat

izléses és legelegánsabb kivitelű mindennemű

kész férfi- és gyermek-ruhákban

igen olcsó áron.

A ruhák Bécs egyik legelőkelőbb szabó műtermében készülnek és így szolid készítésük, úgy divatos kiállításuk a legmagasabb igényeket kielégíthetik.

Mérték szerinti megrendelések elfogadtatnak és legpontosabban eszközöltetnek.

Tévedések elkerülése végett különösen hangsúlyozom, hogy üzlethelyiségem ideiglenesen **Bazár épület****udvari helyiségében** a „Gazdák tejsarnoka“ mellett van.

tisztelettel

SCHMITZ SOMA.

a Zentler-féle cs. és kir. szab. udvari férfi és gyermekruha gyár pécsi üzletvezetője.

H i r d e t é s e k

jutányos áron válaltatnak fel kiadóhivatalunkban.

ENGEL LAJOS UTÓDA**(BLANCZ JÓZSEF)**

könyv-, papír-, zenemű-, író- és rajzszer-kereskedése

Pécssett, Király utca 4. az aranyhajó szállodával szemben.

Nagy választéku raktár *levélpapírosokban*, 50 drb levélpapíros és 50 drb boríték vagy 25 drb levélpapíros és 25 drb boríték elegáns casettákban: *Mary Mill, High-Life, Siam, Korona papír*, stb. mindenféle divatos alakban. Ugyisint levélpapírosok virágokkal vagy alakokkal, több száz féle diszes kivitelben, a legfinomabb műizlést kielégítő bámulatos fényüzéssel, dobozonként 60 krtól 8 frtig.

Tollszárok, tollkések, papirollók, jegyzőkönyvek, tentatartók, gummi-szallagok, levélmérlegek.

Legfinomabb cigaretta-hüvelyek.

Különösen ajánlom a **LA COCARDE** cigaretta papírt, mely mentes minden egészségellenes anyagtól, hamutartalmát és súlyát illetőleg jobb minden egyéb szivarkapapírnál.

CZIGARETTA GÉP

toló szerkezetű a szivarkák készítéséhez darabja 12 kr.

Zenemű-ujdonságok zongorára, hegedűre, cziterára, czimbalomra

kaphatók

ENGEL LAJOS UTÓDA

papirkereskedésében Pécssett, Király-utca 4. az arany hajó szállodával szemben.